

ZAKON O VRAĆANJU NACIONALIZIRANOG DIJELA ZGRADE »ŠUMARSKI DOM« U ZAGREBU

1. UVOD

*Zora puca
bit će dana...*

P. Preradović (Zadar 1914)

U ovom radosnom i svečanom trenutku objavljivanja Zakona o vraćaju — 1961 godine — nacionaliziranog dijela zgrade »Šumarski dom« iznosimo po dužnosti društvenog kroničara, pred čitatelje Šumarskog lista i cijelokupno članstvo Saveza, kraći historijat o akcijama i naporima koje su poduzimale današnje uprave Saveza u vezi vraćanja prava korištenja, upravljanja i raspolaganje ovom šumarskog zgradom, kao i o organiziranom djelovanju prošlih šumarskih pokoljenja poduzetim oko izgradnje doma.

Ovdje objavljujemo u cijelosti zahtjev Saveza, koji je upućen Saboru SR Hrvatske u vezi vraćanja nacionaliziranog dijela zgrade Šumarski dom, potkrijepljene brojnim podacima i činjenicama.

Savez je smatrao korisnim da se sadržajem našega podneska Saboru upozna — kao dobre poznavaoce problematike društvenih domova — i zamoli za što snažniju podršku i dr I. Margana, predsjednika SSRNH, ing. B. Bakrača, člana Predsjedništva SRH, ing. R. Pavlovića, republ. sekretara za šumarstvo, ing. F. Knebla, predsjednika saborske komisije za zaštitu prirode, ing. T. Krnjaka, glav. inspektora za šumarstvo SRH, ing. V. Radauša, predsjednika Saveza IT Hrvatske. Predsjedništvo sindikata radnika Industrijske prerade drva i šumarstvo SRH i Republ. privrednu komoru.

NARODNE NOVINE

SLUŽBENI LIST SOCIJALISTIČKE REPUBLIKE HRVATSKE

Broj 25 — God. XXXIII (CXXXIX)

Zagreb, ponedjeljak 20. lipnja 1977.

Poštarska plaćena u Pošti
41000 Zagreb

Na temelju člana 389. Ustava Socijalističke Republike Hrvatske, donosim

UKAZ

o proglašenju Zakona o vraćanju dijela zgrade »Šumarski dom« Savezu inženjera i tehničara šumarstva i drvne industrije Hrvatske

Proglašava se Zakon o vraćanju dijela zgrade »Šumarski dom« Savezu inženjera i tehničara šumarstva i drvne industrije Hrvatske, koji je Sabor Socijalističke Republike Hrvatske donio na sjednici Vijeća udruženog rada 16. lipnja 1977., Vijeća općina 16. lipnja 1977. i na sjednici Društveno-političkog vijeća 16. lipnja 1977. godine.

Broj: 618/77

Zagreb, 20. lipnja 1977.

Predsjednik
Predsjedništva SR Hrvatske
Jakov Blažević v. r.

ZAKON

o vraćanju dijela zgrade »Šumarski dom« Savezu inženjera i tehničara šumarstva i drvne industrije Hrvatske

Član 1.

Savezu inženjera i tehničara šumarstva i drvne industrije Hrvatske, radi ostvarivanja njegovih ciljeva, vraćaju se prava u pogledu korištenja i raspolaganja kao društvenim sredstvom dijela zgrade »Šumarski dom«, u Zagrebu, Mažuranićev trg 11, Ulica 8. maja 1945. br. 82 i Perkovčeva ulica broj 5, sagrađene na kt. čest. br. 3363 upisanoj u z. k. ul. br. 4558 k. o. Grad Zagreb, nacionaliziranog rješenjem br. 04/KN-609-8-1959. od 17. travnja 1961, Komisije za nacionalizaciju pri Narodnom odboru općine Donji Grad — Zagreb.

Član 2.

Savez inženjera i tehničara šumarstva i drvne industrije Hrvatske dužan je dosadašnjim korisnicima te nekretnine naknaditi uložena sredstva kojima je povećana vrijednost te nekretnine.

Član 3.

Na prijedlog Saveza inženjera i tehničara šumarstva i drvne industrije Hrvatske, Općinski sud u Zagrebu upisat će pravo korištenja i raspolaganja nekretnine iz člana 1. ovoga zakona na ime i u korist toga saveza u zemljišnim knjigama.

Član 4.

Ovaj zakon stupa na snagu slijedećeg dana nakon objave u »Narodnim novinama«.

Broj: 5189-1977

Zagreb, 16. lipnja 1977.

S A B O R SOCIJALISTIČKE REPUBLIKE HRVATSKE

Predsjednik

Vijeća udruženog rada

Jozo Petović, v. r.

Predsjednik

Vijeća općina

Neda Andrić, v. r.

Zamjenjuje predsjednika

Društveno-političkog vijeća

potpredsjednik

Mato Orešić, v. r.

Predsjednik Sabora

dr. Ivo Perišin, v. r.

SAVEZ INŽENJERA I TEHNIČARA
ŠUMARSTVA I DRVNE INDUSTRIJE

H R V A T S K E

Zagreb, Mažuranićev trg 11

Telefon: 444-206

Broj: 72/77

Zagreb 28. IV. 1977. god.

Predmet: Zakon o vraćanju
Šumarskog doma — molba

IZVRŠNO VIJEĆE SABORA
SR HRVATSKE

Z a g r e b
Opatička 1

Molimo Izvršno vijeće Sabora SR Hrvatske da, na temelju čl. 396 Ustava SRH i dokumentacije koju je pripojena ovoj molbi, predloži Saboru SR Hrvatske da donese:

Z A K O N

O VRAĆANJU NACIONALIZIRANOG DJELA ZGRADE »SUMARSKI DOM«
U CIJELI R. MAJU 1945. br. 62 i PERKOVČEVE UL. br. 5 SAVEZU INŽENJERA I TEHNIČARA ŠUMARSTVA I DRVNE INDUSTRije HRVATSKE

KOJIM SE (SAVEZU) DAJE PRAVO U POGLEDU KORIŠTENJA I RASPOLAGANJA SPOMENUTIM DIJELOM ZGRADE, A RADI OSTVARIVANJA NJEGOVIH DRUŠTVENO-STRUČNIH CILJEVA PREDVIĐENIH STATUTOM SAVEZA I PREDLOŽENIM PLANOM RADA.

Ovu našu molbu obrazlažemo slijedećim činjenicama: Dvokatnu zgradu »Šumarski dom« s glavnim pročeljem i ulazom u ul. 8 maja 1945 br. 82 i s dva bočna krila tj. istočno krilo s ulazom iz Mažuranićevog trga 11 i zapadno bočno krilo s ulazom iz Perkovčeve br. 5 izgradilo je 1898. g. članstvo Hrvatsko-slavonskog Šumarskog Društva (današnji Savez inženjera i tehničara šumarstva i drvne industrije Hrvatske) bez pomoći tadašnjih državnih vlasti, s mnogo truda i uz najsložniji rad šumarske struke. Troškovi izgradnje ovoga doma su iznosili 116.000 forinti i pokriveni su bili vlastitim sredstvima društva, članskim doprinosom i podizanjem zajma kod Brodsko imovne općine u Vinkovcima u iznosu od 70.000 forinti uz 2% kamata i rokom otplate kroz 28 godina.

»Šumarski dom« je izgrađen 1898. g. i u njegove prostorije uselila je ŠUMARSKA AKADEMIJA i tu ostala sve do 1919. godine. Akademija je koristila gotovo čitavu zgradu za smještaj učionica i nastavnih kabineta. U glavnom gradu Hrvatske Akademije je djelovala kao sastavni dio tadašnjeg Mudroslovnog fakulteta sveučilišta u Zagrebu, a 31. VIII. 1919. godine pre rasla je u Šumarski odjel samostalnog Gospodarsko-šumarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Novo-osnovani Šumarski odjel nastavio je u »Šumarskom domu« započeti rad na osposobljavanju vlastitih sinova za budući praktični i znanstveni rad u šumarstvu.

1946. godine Šumarski je fakultet odselio u Maksimir (Šimunska broj 25), dok se u slobodni dio prostorija uselio Elektrotehnički fakultet, a preostali dio prostora koristilo je Šumarsko Društvo Hrvatske za svoju obimnu i razgranatu društveno-stručnu djelatnost, kao i za rad Instituta za šumarska i lovna istraživanja.

1959. godine Komisija za nacionalizaciju pri NO općine Donji grad — Zagreb donijela je — pod brojem: 04/KN-609/8-1959 od 17. 4. 1961. g. — rješenje kojim je polovina zgrade »Šumarski dom« nacionalizirana i postala društveno vlasništvo. Istodobno je spomenuta Komisija za nacionalizaciju, rješenjem pod istim brojem, ostavila tadašnjem Šumarskom Društvu Hrvatske dio poslovnih prostorija u prizemlju, I. i II. katu, kao i u podrumu, koje su upisane u zemljische knjige kao vlasništvo navedenog društva (Saveza).

Sadašnji korisnici prostorija u nacionaliziranom dijelu zgrade (zapadni dio »Šumarskog doma« od glavnog pročelja u ul. 8. maja br. 82, kao i bočni dio u Perkovčevoj ulici br. 5) jesu:

	čisti poslov. prostor u m ²
1. Tehnološki fakultet — organ. kemija koristi	249,69
2. Institut za drvo — Zagreb	292,67
3. Institut za zemlje u razvoju	220,99
4. Centar za kulturu grada Zagreba	50,60
Svega:	813,95

(Poslovni prostor 813,95 m² + podrumski prostorije 238,86 m² = 1.052,81 m²)

Preostali dio, onaj koji je Komisija za nacionalizaciju ostavila bivšem vlasniku »Šumarskog doma« tj. današnjem Savezu inženjera i tehničara šumarstva i drvne industrije Hrvatske, i koji ga koristi za svoje društvene i stručne potrebe, kao i za smještaj svojeg kolektivnog članstva.

Hrvatsko-slavonsko šumarsko društvo, odnosno današnji Savez inženjera i tehničara šumarstva i drvne industrije Hrvatske, osnovan je prije 130 godina (1846. g.) i smatra se najstarijim šumarskim društvom u ovom dijelu Evrope. To je dobrovoljno udruženje građana, koje okuplja u članstvo Saveza tehničke kadrove šumarstva i drvne industrije Hrvatske i spada u najaktivnije stručno članstvo centralnog Saveza inženjera i tehničara Hrvatske (Berislavićeva ul. br. 6).

Potpisani Savez, putem svojih teritorijalnih Šumarskih društava (18 društava na području SR Hrvatske) sa sjedištema u većim šumarskim centrima i općinama, u kojem je učlanjeno preko 2.150 inženjera i tehničara šumarstva i drvne industrije, ide u korak s tekovinama naše revolucije i Titove samoupravne socijalističke zajednice. Dobrovoljno i sa entuziasmom radi na očuvanju, unapređenju šuma, kao i na propagandi i popularizaciji šumarstva, zaštiti čovjekove okoline i sl.

U cilju što jačeg i šireg angažiranja u izgradnji naše socijalističke samoupravne zajednice, napose privrednih grana šumarstva i drvne industrije, Savez svoje članstvo potiče putem organiziranja stručnih kongresa, savjetovanja, naučnih simpozija, stručnih predavanja i tečajeva, ekskurzija, društvenih skupština, plenuma i sl.

Značajna se aktivnost Saveza očituje u izdavačkoj djelatnosti: objavljanjem znanstvenih i praktičnih stručnih djela, udžbenika, časopisa, praktičnih priručnika, popularnih edicija iz područja šumarske propagande i sl.

U cilju što jačeg i šireg angažiranja u izgradnji naše socijalističke samoupravne zajednice, napose privrednih grana šumarstva i drvne industrije, Savez svoje članstvo potiče putem organiziranja stručnih kongresa, savjetovanja, naučnih simpozija, stručnih predavanja i tečajeva, ekskurzija, društvenih skupština, plenuma i sl.

Značajna se aktivnost Saveza očituje u izdavačkoj djelatnosti: objavljanjem brojnih znanstvenih i praktičnih stručnih djela, udžbenika, časopisa, praktičnih priručnika, popularnih edicija iz područja šumarske propagande i sl.

Značajnu je i veliku ulogu odigrao naš ŠUMARSKI LIST, kojega Savez — bez prekida — izdaje već punih 100 godina (1876. g.). Šumarski je list — uz Liječnički vjesnik — najstariji stručni časopis na području SFRJ i u ovom djelu Evrope, koji je na svojih 51.000 stranica stručnog i društvenog sadržaja znatno pridonio usavršavanju šumarskih stručnih kadrova i udario temelje organiziranom i znanstvenom pristupu šumarstvu.

Za što uspješniji rad potpisanim Savezu potreban je daljnji prostor kako bi mogao pristupiti realizaciji svojih zadataka, koje je zacrtala i usvojila 87. redovna skupština održana 16. XII. 1976. g.

Na spomenutoj skupštini donesen je zaključak da se odmah pristupi — u Godini zaštite čovjekove životne i radne okolice — osnivanju snažnog CENTRA ZA PROPAGANDU I POPULARIZACIJU ŠUMARSTVA unutar Saveza.

Ovaj Centar postavlja pred Savez slijedeće zadatke:

1. Održavanje trajne akcije pod nazivom »DANI ŠUME I ŠUMARSTVA SR HRVATSKE«, zatim organiziranje — u ŠUMARSKOM DOMU — stalnih i povremenih — namjenskih — izložaba iz područja šumarstva (pošumljivanje, koristi od šume i uloga šume u zaštiti čovjekove okoline, problematiku koza i kozarstva, šumski požarevi, bujice, šumske štete, upotrebu drva, drvo u umjetnosti, duborezi, intarzije, skulpture, suveniri i sl.),
2. Organziranje snimanja stručnih filmova, formiranje šumarske filmoteke, xiloteke, foto-odjela, propagandnih fotosa, arhiv klišeja, plakata i sl.
3. Osnivanje Šumarskog muzeja, zbirke oruđa i alata, pribora, sjemena, primjeraka drva i dr.
4. Proširenje izdavačke djelatnosti izdavanjem: stručnih publikacija i priručnika, popularnih brošura o životu i ulozi šuma, godišnjih kalendara, monografija, atlasa, plakata, šumarskih tiskanica i dr.
5. Trajna propagandna aktivnost: održavanje aktualnih stručnih predavanja diljem SR Hrvatske, sastajalište mladih prijatelja prirode, prikazivanjem filmova, pisanje stručnih reportaža za dnevnu, tjednu i mjesecnu štampu, suradnja s RTV i sl.
6. Povremene akcije: Organiziranje povremenih izložbi s radovima intarzista, duborezaca, skulptatora, slikara i dr.
7. Formiranje arhiva šumarstva i prikupljanje stručne građe, gospodarskih osnova, kronika rada, informacija itd.

Našim pravilima i statutima već je u prošlosti bilo predviđeno — a i danas je na snazi — da Savez osigurava svojem kolektivnom članstvu uredski prostor u cilju što uspješnijeg razvitka i napretka struke. To je bio osnovni razlog pristupanja izgradnji »Šumarskog doma« 1898. godine i stavljanje pretežnog dijela zgrade na raspolaganje šumarskom školstvu punih 48 godina.

U ovom času Savez najviše zabrinjava sadašnje nesredeno stanje oko održavanja zgrade, prokišnjavanje krovišta, dotrajala kanalizacijska i sanitarna mreža, atmosferilijama i zagađivanjem nagrižena vanjska stolarija, fasada i umjetnička ornamentika zgrade i dr. Sve to zahtijeva žurnu intervenciju i obnovu!

Pogotovo nas zabrinjava činjenica zapadnog-nacionaliziranog dijela zgrade, u kojem korisnici poslovног i podrumskog prostora ($1.072,87 \text{ m}^2$) već dugi niz godina, nikome ne uplaćuju zakonsku stanařinu. A to predstavlja iznos od najmanje 600 milijuna starih dinara, pa se time gube i sredstva za investicijsko održavanje zgrade.

Razumljivo je da potpisani Savez, realno gledajući, nastoji i želi da očuva društvenu djedovinu, a sve na dobrobit naše socijalističke zajednice. To je

Šumarski dom Saveza IT danas

i glavni razlog što predlaže da Sabor usvoji predloženu molbu jer smatra i sigurno je tako, da će jedino potpisani Savez najbolje upravljati, čuvati i očuvati »Šumarski dom«! I naše moralno pravo na podnošenje ovakove molbe temelji se na slijedećim činjenicama:

1. Današnji Savez inženjera i tehničara šumarstva i drvne industrije Hrvatske kao zakoniti nasljednik Hrvatskog Šumarskog Društva, najstarije je šumarsko društvo u ovom dijelu Evrope, koje je osnovano 1846. g. i djeluje već punih 130 godina (26. XII. 1846. g.)

2. Savez inženjera i tehničara šumarstva i dryne industrije Hrvatske najaktivnije je stručno društvo Saveza inženjera i tehničara Hrvatske.

3. Vlastitim novčanim sredstvima članova i odricanjima izgrađen je »Šumarski dom«, koji je služio punih 48 godina šumarskoj nastavi, šumarskim i drvno industrijskim institucijama, poslovnim udruženjima struke, uredništvu Šumarskog lista i potpisanoj društveno-stručnoj organizaciji.

4. Nacionalizacija dijela zgrade »Šumarski dom« izvršena je na temelju zakonskih propisa 1959. g., kao i iz objektivnih po-

treba grada Zagreba na stambenom poslovnom prostoru. Međutim, sada — kad je ta potreba prestala izgradnjom dovoljnog poslovног prostora — smatramo da »Šumarski dom« treba u cijelosti predati Savezu IT šumarstva i drvne industrije Hrvatske na korištenje i raspolaganje, radi što uspješnije realizacije povećanih zadataka i značajne uloge šuma i šumarstva u zaštiti čovjekove životne i radne okoline.

5. Potpisani Savez je najpozvaniji da ovaj zaštićeni spomenik kulture SR Hrvatske održi i očuva, pogotovo što taj nacionalizirani dio zgrade nema organizirani Fond za održavanje zgrade niti je ista zgrada registrirana u knjigama stambenog poduzeća.

Smatramo da ne samo grad Zagreb nego i čitava SR Hrvatska mogu biti ponosni da u glavnom gradu naše republike radi i s uspjehom djeluje 130 godina staro stručno društvo koje bez prekida i već punih 100 godina uz znatne finansijske žrtve izdaje stručni časopis »Šumarski list«.

Savez je u svojem djelovanju zacrtao svojim Statutom i zadatke na ostvarivanju načela, koje sadržava ne samo Ustav SFRJ i SR Hrvatske već i program SKJ i SSRN Hrvatske, a sve sa ciljem da stvori borbeno i socijalističko angažiranje svojih članova i cjelokupnog šumarstva SR Hrvatske.

Usvoji li Izvršno vijeće Sabora SR Hrvatske ovu našu molbu tada će to predstavljati najveće priznanje koje smo dobili prilikom 130 godišnjice postojanja našega stručnog društva, 100 godina neprekidnog izlaženja časopisa Šumarskog lista, kao i za svoj rad na unapređivanju šumarstva i drvne industrije SR Hrvatske.

Tajnik:

Dr N. Komlenović v. r.

Predsjednik:

Prof. dr B. Prpić, v. r.

Izvršno vijeće Sabora proslijeduju naš zahtjev s potrebnim obrazloženjem i prijedlogom predsjedniku Sabora u kojem navodi da je »Izvršno vijeće ocijenilo da su razlozi za donošenje zakona opravdani i predlaže Saboru da spomenuti zakon donese po hitnom postupku«. Ujedno saopćuje da je I. V. za svoje predstavnike koje će sudjelovati u radu vijeća Sabora i njihovih odbora u vezi s raspravom odredilo ing. R. Pavlovića, rep. sekretara i ing. D. Jurka, zamjenika rep. sekretara za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo. Za svoje povjerenike, koji će davati stručna objašnjenja i obavještenja I. V. je odredilo ing. K. Štiglića, podsekretara u Republikanskom sekretarijatu za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo i prof. dr B. Prpića, predsjednika Saveza IT šumarstva i drvne industrije Hrvatske.

Sjednice triju saborskih vijeća: Udruženog rada, Vijeća općina i Društveno političkog vijeća održane su 16. VI. 1977. g. i na njima su zastupnici svih triju vijeća gotovo jednoglasno prihvatali podneseni prijedlog I. V. Sabora za donošenje zakona o vraćanju dijela zgrade »Šumarski dom« Savezu inženjera i tehničara Hrvatske.

2. POTICAJ I AKCIJE OKO VRAĆANJA ŠUMARSKOG DOMA

Riječ je o dvokatnoj zgradi u Ul. 8. maja 1945 br. 82 s krilnim pročeljima na Trgu I. Mažuranića br. 11 i Perkovčevoj ul. br. 5., koju su — prije 78 godina — izgradili i podigli novčanim doprinosima, zajmovima i radom članovi Hrvatsko-slavonskog šumarskog društva, a koju smo — odnosno cca 50% izgradene površine — 1959. g. izgubili na temelju Zakona o nacionalizaciji najamnih zgrada i gradevinskog zemljišta (Sl. list br. 52 od 31. XII. 1958. g.), pa su se tim dijelom zgrade služile druge institucije.

Ovdje se mora posebno naglasiti i istaknuti uporna borba — prilikom donošenja rješenja o nacionalizaciji dijela zgrade 1959 — 1962. g. — tadanje uprave Saveza na čelu s prof. dr M. Androićem, ing. B. Čopom, prof. dr Z. Potočićem, ing. R. Mottom, ing. B. Manojlovićem, ing. V. Živkovićem i dr., da barem nekako ublaže kad ne mogu spriječiti primjenu spomenutog zakona. To im je donekle i uspjelo, pa je tako Savez i nadalje raspolagao s preostalom površinom zgrade od 50%.

Riječ je o Šumarskom domu u kojem su radili, predavali i odgajali stručnjake šumarstva i drvne industrije — ne samo Hrvatske, nego i čitave Jugoslavije kroz punih 48 godina, profesori Šumarske akademije odnosno Šumarskog fakulteta (1898 — 1946 g.): Fran Kesterčanek, Ivan Partaš, Andrija Petračić, Đuro Nenadić, Antun Levaković, Aleksandar Ugrenović, Ivo Pevalek, Mihovil Građanin, Nikola Neindhart i dr. Iz »Šumarskog doma« izišlo je preko 950 visokokvalificiranih stručnjaka šumarstva i drvne industrije!

Akciju oko vraćanja društvenih domova još je 1975. g. pokrenulo naše novinstvo odnosno Društvo novinara Hrvatske, a sve u želji da povrati svoj »Novinarski dom« koji je u neposrednoj blizini našega Šumarskog doma. Snažniji poticaj za ovo »vraćanje« dao je sam predsjednik SFRJ J. B. Tito kad je u intervju-u s Darom Janeković, predsjednicom Društva novinara Hrvatske (Zagrebački Vjesnik od 1. II 1976. g.) rekao: »Vaše domove vam moraju vratiti, vi se morate sastajati, ali ne u kavanama i birtijama...«

Tako je zakonskim putem vraćen pod kraj 1976. g. »Novinarski dom« Društvu novinara Hrvatske, pa odmah zatim — početkom 1977. g. — »Dom novinara« u Beogradu. Sličnim postupkom još 1952. g. dobio je Savez inženjera i tehničara Hrvatske svoj dom u Berislavićevoj ul. 6 i td. I naš se je Savez pravovremeno uključio u ovu akciju oko vraćanja nacionaliziranog dijela Šumarskog doma odmah početkom 1976. g., i to putem svoje matične općine Centar (15. I. 1976. g.), a nešto kasnije primio je predstavnike Saveza predsjednik grada Zagreba Ivo Vrhovec (20. II. 1976. g.).

U delegaciji Saveza, koju je predvodio tadanji predsjednik ing. S. Tomaševski, bili su još: prof. dr M. Androić, ing. Tomislav Krnjak, prof. dr B. Prpić, ing. B. Špečić i ing. R. Antoljak. Tom prilikom ing. S. Tomaševski ponovio je predsjedniku grada razloge zbog kojih Savez traži vraćanje nacionaliziranog dijela doma Savezu, zakonitom nasljedniku Hrvatsko-slavonskog šumarskog društva odnosno one iste razloge koje je Savez naveo — u travnju 1977. g. — u molbi upućenoj Saboru SRH.

U toku dalnjeg obrazlaganja ing. S. Tomaševski napomenuo je da je današnji posjet delegacije našega društva Predsjedništvu grada Zagreba drugi po redu, u posljednih 80 godina! Naime 28. VIII 1897. g. delegaciju tadanjeg Hrvatsko-slavonskog šumarskog društva primio je gradski načelnik Adolf Mošinsky. Predsjednik društva Marko Bombeles, Ferdo Zikmudovsky, Andrija Borošić, Eduard Rossipal, Bogoslav Hajek i Ivan Partaš zamolili su da im grad Zagreb daruje besplatno zemljište za gradnju doma. Gradsko zastupstvo uvažilo je molbu društva i Odlukom br. 1690 od 17. IX. 1897. g. i darovnim ugovorom »otpisano je besteretno zemljište za izgradnju Šumarskog doma s imena općine grada Zagreba kao javno dobro te se unaša u korist Hrvatsko-slavonskog šumarskog društva u Zagrebu«.

Danas — nakon punih 79 godina — delegacija Saveza, kao zakoniti nasljednik Hrv.-slav. šumarskog društva ponovno dolazi i moli Predsjedništvo grada da im se, nacionalizirani dio Šumarskog doma koji se vodi u Katastru grada Zagreba, vradi i dade pravo upravljanja i raspolažanja cijelokupnom zgradom!

Predsjednik grada složio se i obećao podršku, ali uz uvjet da Savez detaljnije razradi svoj društveni plan rada i namjenu površina zgrade.

3. IZGRADNJA ŠUMARSKOG DOMA KONCEM XIX. STOLJEĆA I PRVI STANARI

Misao o izgradnji vlastitog drušvenog doma rodila se na XIII. redovnoj skupštini Hrvatsko-slavonskog šumarskog društva, koja je održana 4. IX. 1889. g. u Osijeku. i kad se je odmah pristupilo prikupljanju novčanih sredstava za ovu gradnju. Međutim, ova akcija nije uspjela onako kako su to očekivali društveni entuziasti i šumarski rodoljubi. Odaziv u redovima članstva, šumara i šumske organizacija, posjednika šuma i veletrgovaca drvom bio je veoma slab, pa je do 1893. g. prikupljeno svega tek 293 forinte.

Ozbiljniji poticaj i pristupanje izgradnji vlastitog doma nastao je tek 1896. g., kad je zaključeno da Šumarski paviljon »kraljevine Hrvatske i Slavonije« na milenijskoj zemaljskoj izložbi u Budimpešti trebaju izgraditi autonomne šumske uprave, krajiške imovne općine, veći šumoposjednici u zemlji, kao i uprava krajiške investicione zaklade.

Tako izgrađen i podignut šumarski paviljon, koji je po zatvaranju milenijske izložbe trebao biti prenesen zajedno s eksponatima i zbirkama u Zagreb i poklonjen Šumarskom društvu, poslužiti za utemeljenje Šumarskog muzeja. Međutim do toga nije nikad došlo, jer su troškovi prenosa izložbenog paviljona iz Budimpešte u Zagreb bili previsoki, pa se od toga oduštoalo.

Ipak prodajom jednog dijela paviljona u Budimpešti i dragocjenih eksponata, kao i hrastovih trupaca slavonskih šuma, do tada nevidenih dimenzija, koje je poklonila krajiška investiciona zaklada, sabrano je ovom prodajom 14.858 forinti. Uprava Šumarskog društva, raspolažala je u tom času gotovinom od 35.268 f., a trebalo je prikupiti u svemu oko 110.000 f. Daljni novac dobiven je od zastupstva Brodske imovne općine u Vinkovcima, koja je društву dala zajam od 70.000 f. uz kamate od 2%.

Broj 29.566.1897.

IV.

Slavonmu hrvatsko-slavonskom žu,
marskom drustvu, na mre velemeđuog posjedima
F. Zigmundovskog - In vod. odjeć. sajstvilič.

Zagrebu.

Rešavajući zapisnik očevida građevno-vatrogasnog odbora od 31. kolovoza 1897. daje Župan
se ovim slavonmu hrv. slav. šumarskom drustvu

Gradjevnu dozvolu
za gradnju dvokatnice na ugle ulice b.g. zapad. grada perivoja
ulice kojoj i stoga Hrvatska Šumarska Društvena - a.

Gradsko poglavarstvo.
U Zagrebu, dne 21. svibnja 1897.
Gradski načelnik:

Građevna dozvola potpisana po tadanjem grad. načelniku
Adolfu Mošinskom

U pomoć je priskočilo i Zastupstvo grada Zagreba na čelu s Adolffom Mošinskym, koje je za gradnju doma poklonilo zemljište. Jedini je uvjet bio: »da je Hrvatsko-slavonsko šumarsko društvo dužno sagraditi najmanje dvo-katnu zgradu, te u svojem trošku smjestiti i uređiti „Šumarski muzej“, a u slučaju da društvo sagradenu zgradu otudi, dužno je platiti gradskoj općini oštetu od 12.000 forinti«.

I još jedna se je sretna okolnost dogodila. U isto to vrijeme pada i odluka da se Šumarska akademija, osnovana još 1860. godine u Križevcima, prenese 1898 g. u Zagreb i prisloni uz tadanji Mudroslovni fakultet sveučilišta, te da nastavi radom u prostorijama novosagrađenog Šumarskog doma, gdje bi joj — uz prikladne prostorije — pri ruci bile i zbirke šumarskog muzeja, a sve uz nepovisivu najamninu, kroz 20 godina, od godišnjih 2.000 forinti.

Pod ovakvim sretnim okolnostima izabrani društveni odbor za gradnju doma, u sastavu: Ferdo Zigmundovsky, Josip Havas, Hugo Grund, Robert Fischbach i Dragutin Trötzer, odmah je raspisao natječaj za izradu Glavnog projekta uz nagradu od 2.500 f. Od prispjelih 14 projekata prvu je nagradu dobio A. Eigner, graditelj iz Budimpešte i Đ. Carnelutti, graditelj iz Zagreba. Njima je pripao iznos od 1.500 f.

»Šumarski dom« izgrađen je na zemljištu produžene tadašnje Rajnerove ulice, Gradskog parka i početka Savske ceste. Glavno pročelje zgrade nalazi se u ulici 8. maja 1945. br. 82 (biv. Vukotinovićeva ul. 2), istočno krilo je na Trgu I. Mažuranića br. 11 i zapadno u Perkovčevoj ul. br. 5. Zgrada je sagrađena u stilu neoklasicizma i danas je — kao zastićeni objekt kulture — pod zaštitom Zavoda za zaštitu spomenika kulture SR Hrvatske.

Uporabno-stambenu-dozvolu izdalo je Gradsko poglavarstvo grada Zagreba 15. VII. 1898. g. Međutim, u novosagrađeni dom trebalo je još postaviti i uređiti Šumarski muzej, pa je svečano otvorene doma obavljen 3 mjeseca kasnije, tj. 20. X 1898. g. U čast i slavu ovoga otvorenja Hrvatsko kazalište izvelo je operu »Porin« od Vatroslava Lisinskog.

O svečanom otvorenju Šumarskog doma i o toku istovremeno održane 22. redovne skupštine društva, objavljena je — na prijedlog šumara i književnika J. Kozarca — posebna Spomenica I. (Zagreb 1899).

Izgradnjom doma udaren je čvrsti temelj budućem razvitku i akcijama Šumarskog društva, koje je u to doba brojilo 7 počasnih članova, 56 ute-meljitelja, 3 podupirajuća, 335 članova I. razreda, 664 člana II. razreda i 46 predbrojnika tj. u svemu 1.121 člana, dok je Šumarski list imao tada 1.150 pretplatnika.

Radi usporedbe navodimo da današnji Savez, odnosno putem svojim 18 društava IT šumarstva i drvne industrije ima 2.150 članova na području Hrvatske, a Šumarski list samo 1.032 pretplatnika!

Prvi stanari Šumarskog doma su bili: Šumarska akademija, Hrvatsko društvo za uzgoj lova i ribarstva, matično Šumarsko društvo, pazikuća i podvornici tadašnje Šumarske Akademije.

4. POSTAVLJANJE BRONČANIH POPRSJA ZASLUŽNIM ŠUMARIMA I SPOMEN-PLOČE POGINULIM ZA VRIJEME NOB-e

Od časa izgradnje 1890. g. do danas Šumarski dom se nije gotovo ništa izmjenio, osim što su mu fasada, kroviste, vodovodni, električni i sanitarni uredaji vremenom nagriženi i dotrajali.

Ipak je potrebno navesti da su 3. IX. 1936. g. prilikom održavanja 60. redovne skupštine Šumarskog društva u Zagrebu, na zgradji Šumarskog doma otkrivena brončana poprsja dvojice šumarskih velikana: Frana Kesterčaneka i Josipa Kozarca, rad akademskog kipara M. Bohutinskog.

Poprsje F. Kesterčaneka postavljeno je na zapadnoj strani pročelja zgrade, u Perkovčevoj ul., a J. Kozarca istočno od glavnog pročelja na Trgu I. Mažuranića.

Prof. F. Kesterčanek (1856 — 1915) bio je niz godina stručni voda i odgajivač brojnih šumarskih generacija na Šumarskoj akademiji, pisac prvih stručnih djela i znanstvenih knjiga, urednik Šumarskog lista i Lovačko-

Spomen-ploča poginulim šumarima u NOB-i

-ribarskog vjesnika, organizator šumarskih izložbi (Beč 1889, Zagreb 1891, Budimpešta 1891 i 1896), inicijator prenosa Šumarske akademije iz Križevaca na sveučilište u Zagrebu, osnivač i upravitelj Šumarskog muzeja.

Josip Kozarac (1858—1906) šumarski stručnjak, urednik Šumarskog lista, pisac brojnih stručnih rasprava, priznati hrvatski književnik, autor Mrtvih kapitala, Slavonske šume, Živih kapitala (rukopis), Tene, Tri ljubavi i dr.

Godine 1959. postavilo je Šumarsko društvo Hrvatske spomen ploču u Šumarskom domu inženjerima šumarstva koji su pali u Narodno-oslobodilačkoj borbi ili poginuli kao žrtve fašizma. Na mramornoj ploči uklesana su imena sljedećih inženjera i apsolvenata šumarstva: ing. Mirko Barberić, ing. Nikola Brkljačić, ing. Predrag Čeić, ing. Gabrijel Denisov, ing. Ilija Dorčić, ing. Hrvoje Frančić, ing. Silvio Gerzaj, ing. Mile Grozdanić, Stevo Konjović, Ingo Vrščaj, Erih Hribernik, ing. Ivo Jelenić, ing. Vilim Kučić, ing. Ivo Kršanović, ing. Ferdinand Lukman, ing. Đuro Margetić, ing. Dušan Milutinović, ing. Milorad Sekulić, ing. Ante Sedmak, ing. Bogdan Smoljanović, ing. Edo Šolić, ing. Zdenko Šram, ing. Ivo Šverko, ing. Radivoj Tomić, ing. Petar Uzelac, ing. Dušan Zec i ing. Josip Žeželić.

5. DALJNA DOGRADNJA ŠUMARSKOG DOMA (1972. g.) I ISKAZ DANAŠNJIH STANARA

Nadalje Savez je 1972. g., kao nosioce prava korištenja i upravljanja — u tada — nenacionaliziranom dijelu Šumarskog doma, pa i njegovog tavanjskog prostora, dozvolio Poslovnom udruženju proizvođača drvne industrije — Zagreb da u svojem trošku od cca 1,800.000 din izvrši adaptaciju potkrovla doma (III kat) u poslovne prostorije uz — posebnim Ugovorom — utvrđene uvjete. Ovom adaptacijom povećana je površina poslovnog prostora doma za kojih 230 m².

Poslovnom udruženju odnosno kasnije Udruženju proizvodača industrije namještaja — Zagreb (UPIN) priznate su uložene investicije putem beneficirane zakupnine kroz 15 godina. Time Poslovno udruženje odnosno UPIN nije stekao nikakova suvlasnička prava ne samo na prostorije nego niti na instalacije. Poslije 15 godina UPIN ostaje i dalje stanar izgrađene površine uz plaćanje pune zakupnine.

Savez će svakako nastojati da i preostale površine tavanu od cca 400—500 m² pretvoriti u daljnji poslovni prostor za svoje društvene potrebe ili potrebe svojeg kolektivnog članstva.

Šumarski muzej — dio šumarske zbirke sa »Zemljovidom« šumovitosti Hrvatske iz 1898. g.

ISKAZ STANARA ŠUMARSKOG DOMA
(prije donošenja Zakona o vraćanju dijela zgrade)

Navodimo iskaz svih stanara Šumarskog doma, koji su se nalazili u zgradici prije donošenja Zakona:

1. Centar za drv. industriju — Sl. Brod
2. Centar za kulturu grada Zagreba
3. Exportdrvo — Zagreb
4. Fotolaboratorij A. Sorić
5. Institut za drvo
6. Institut za zemlje u razvoju
7. Poslovno udruženje proizvodača celuloze, papira i ambalaže
8. Tehnološki fakultet-organska kemija
9. Tvornica celuloze »Savacel« — Jasenovac
10. UPIN — Udruženje proizvodača industrije namještaja i
11. Savez IT šumarstva i drvne industrije Hrvatske.

6. NASTANAK, OTVORENJE I LIKVIDACIJA ŠUMARSKOG MUZEJA

U Zagrebu su se 24. XI. 1841. g. sabrali najugledniji gospodari i obrtnici Hrvatske i osnovali — njih 147 — Hrvatsko-slavonsko gospodarsko društvo. U ovoj gospodarskoj matici stvoren su zametci mnogih budućih društava, pa tako i Hrvatsko-slavonskog šumarskog društva. Usvajanjem i potvrđivanjem pravila Gospodarskog društva započela je velika aktivnost, pa se je tu rodila i prva misao o osnutku sveopćeg Narodnog muzeja.

Veliko poticaj za ovo osnivanje bile su, tada često održavane, Svjetske izložbe koje su organizirale tadanje velike zemlje Evrope i kasnije i bile jezgra mnogih gospodarskih muzeja (Pariz 1798, 1855, London 1862, Beč 1889, Budimpešta 1891, 1896 i dr.). Na nekim od ovih svjetskih izložbi sudjelovala je i »trojedna kraljevina« Dalmacija, Hrvatska i Slavonija.

Tako je 1864. g. došlo i do otvaranja »Prve dalmatinsko-hrvatsko-slavonske izložbe« na kojoj su bili izloženi i brojni eksponati i zbirke šumarstva i drvne industrije tj. u vrijeme kad je »trojedna kraljevina: Dalmacija, Hrvatska i Slavonija s hrvatsko-slavonskom vojničkom Krajinom kano posebno političko državno tielo, sastojina je austrijske carevine« zapremala površinu od 902,04 austrijskih milja i kad je Građanska Hrvatska imala 4 županije

Šumarski muzej — lovačka zbirka

i 44 kotara, Građanska Slavonija 3 županije i 22 kotara, Dalmacija 4 okružja i 31 kotar i Hrvatsko-slavonska vojnička Krajina 10 pukovnija i svaka pukovnija 12 satnija, a grad Zagreb je tada imao 40.268 stanovnika (1896 g.).

Prema podacima iz knjige »Prva izložba dalmatinsko-hrvatsko-slavonska 1864. g. mjeseca kolovoza, rujna i listopada u Zagrebu«: to je bilo ono vrijeme kad su šume u »trojednoj kraljevini« zapremale slijedeće površine: 1. Građanska Hrvatska i Slavonija 1.362.561 k. j. 2. Hrvatsko-slavonska vojnička Krajina 1.194.256 k. j. i 3. Dalmacija 475.592 k. j. odnosno svega = 3.032.409 k. j. »Šume pak po nutarnjih predjelih zemlje, rabe se za domaću potrebu, za rudarski obrt i za gospodarske pothvate. Po glasu krajiščkoga zakona od 7. svibnja 1850. šume su u Krajini cesarsko dobro, nu krajišniku dozvoljuje se služiti bezplatno šumama samo za kućnu potrebu. Golemih hrastovah broji se samo u Slavoniji na milijune, u kojih šumah leži neizcrpivo gradivo za silno brodovlje, za podloge željeznih prugah i za spremanje vinske ljetnine. Cijeni se, da sama Slavonija daje najmanje 800 milijunah kubičnih noguh hrastovine, koje blago iz nestašice valjane komunikacije niti je svjetu niti zemlji od velike koristi.«

U istoj se knjizi dalje navodi:

»Gojenje šumah je u Hrvatskoj i Slavoniji na nizkom stepenu. Premda šumarski zakon od 3. prosinca 1852 (uvoden u Hrvatsku i Slavoniju 1. siječnja 1858.) obstoji, lošo se žalibože sa šumami gospodari, neredovito se sieku, haraju se nemilice, osobito šume občinske, zatim koje imaju više gospodarah, kao također one, koje su tuđinci pokupovali. Slobodna paša u Krajini djeluje ubitačno na razvoj ondašnjega šumarstva. Šume dalmatinske su od 15. do 18. stoljeća poharane i toli zapuštene, kao rijetko u kojoj zemlji. Budući da su koze šumarstvu poškodne, stoga se osobito glede Dalmacije od početka ovog stoljeća naredbe proti plođenju kozah izdavale.« U to vrijeme ovaca je u Dalmaciji bilo 815.632, a koza 424.087!«

Kasnije se nastavilo s izlaganjem eksponata šumarstva i drvene industrije u Beču (1873, 1889), Trstu (1879), Budimpešti (1889, 1896), Parizu (1889) i dr. Na jubilarnoj izložbi Gospodarskog društva 1891. g. — povodom 50. obljetnice društva — s impozantnim brojem izlagača bilo je cijelokupno tadanje šumarstvo Hrvatske: šumske uprave državnih šuma i imovnih općina, Šumarsko učilište iz Križevaca, brojni posjednici šuma, veletrgovci drvom, obrtnici i pojedinci.

Koliko i kakav su značaj imale tada ovakove izložbe najbolje se vidi po sastavu organizacijskih odbora. Tako je šumarski odbor za organizaciju Jubilarne izložbe Gospodarskog društva 1891. g. bio sastavljen od najeminentnijih tadašnjih šumara: prof. Kesterčaneka, Mije Urbanića, Milana Dursta, Josipa Pfistera (svi Zagreb), zatim Makse Prokića (Sr. Mitrovica) i Mije Zobundžije (Ogulin).

Šumarski i lovački predmeti, zbirke i izložci s ove izložbe Gospodarskog društva, a djelomično i izložci s milenijske izložbe u Budimpešti bili su prve zbirke i eksponati šumarstva i početna glavnica budućeg Šumarskog muzeja otvorenog 1898. g. u tek izgrađenom Šumarskom domu. Prikupljen je i izložen niz vrijednih predmeta kako bi se što potpunije prikazalo naše prirodno bogatstvo, stručni rad šumara, prvi koraci znanstvenog pristupa organiziranog šumarstva, ekonomika upravljanja i gospodarenje, uzgajivanja i iskorištavanja šuma, kao i poslužilo slušateljima Šumarske akademije i budućim stručnjacima za zornu obuku i demonstrativni objekat šumarske nastave.

Prvi upravitelj muzeja bio je Ivan Partaš, profesor Šum. akademije (1898—1911). Kasnije je — uslijed znatnih troškova održavanja muzejskih zbirki — upravu preuzeila od Šumarskog društva Zemaljska vlada, ali muzejom upravlja prof. F. Kesterčanek (1911 — 1913), zatim prof. dr. A. Petračić (1913 — 1918), koji je upravu muzeja predao Šumarskom fakultetu u Zagrebu i upraviteljem postaje prof. dr A. Ugrenović (1919 — 1946).

Selidbom Šumarskog fakulteta u nove prostorije u Maksimiru i ne baš zakonskim useljenjem novih stanara u Šumarski dom zbijene muzejske zbirke su preseljene u manje prostorije protivno volji Šumarskog društva. Nešto kasnije je ovo pitanje izneseno i pred 74. redovnu skupštinu društva (1. III. 1953) gdje je donesen pod toč. 14 zaključak (ŠL 1953 str. 241): »Pitanje osnivanja Lovačkog muzeja treba i dalje smatrati aktuelnim i voditi brigu za dobivanje odgovarajućih prostorija za muzej u vlastitoj zgradbi.

Radi spasavanja inventarnih predmeta muzeja ovlašćuje se Upravni odbor Šumarskog društva da te predmete posudi Savezu lovačkih društava i Šumarskom fakultetu u onom broju kako si ove ustanove odaberu. Sve uz uvjet povrata kad uspije osnivanje vlastitog muzeja društva. Preostale inventarne predmete muzeja treba rashodovati u broju koliko su dotrajali odnosno spremiti u dosadašnje prostorije ukoliko imaju još vrijednosti«.

I tako je Šumarski muzej, uslijed potreba na poslovnom prostoru za nove stanare, dotrajalosti jednog dijela exponata kao i financijskih poteškoća oko održavanja izložbenih uzoraka likvidiran.

Osim exponata koji su preneseni u prostorije novoizgrađenog Šumarskog fakulteta u Maksimiru (zbirke iz područja tehnologije drva i iskorišćavanja šuma) danas se u Šumarskom domu nalazi još »Šumovid Hrvatske i Slavonije«, reljefna karta u boji izrađena u umjetničkoj sadri, visoka 3,4 m i široka 6,2 m, kao i nekoliko jelenjih i srnećih rogova i fotografija.

7. ZAKLJUČAK

Riječi koje smo naprijed iznijeli pripadaju radosnom trenutku prilikom objavljivanja Zakona o vraćanju dijela zgrade »Šumarski dom« Savezu IT šumarstva i drvne industrije Hrvatske, koji je bio 1961 g. nacionaliziran.

Iskoristili smo ovu prigodu da nešto više kažemo o povijesti izgradnje ove matične šumarske kuće, namjeni i njezinom značenju u ovih — proteklih — 79 godina. Nismo posezali u davna nekadana vremena radi slavljenja prošlosti, nego smo ove podatke i dokumentaciju iznijeli radi budućnosti!

»Šumarski dom« je dio naše društvene i stručne povijesti! Ovdje izneseni historijat nije poznat današnjim mlađim šumarskim generacijama, napose onima koje nisu studirali u Šumarskom domu, nego su svoje stručno znanje stekli u dvoranama Šumarskog fakulteta na istočnom rubu maksimirske šume i perivoja.

Šumarski dom je dio naše povijesti i živi svjedok streljenja i upornosti zelene struke. Hrvatsko-slavonsko šumarsko društvo, današnji Savez IT, izgradnjom vlastitog drušvenog doma, osnivanjem Šumarskog muzeja, neprekidnim izdavanjem Šumarskog lista i prihvaćanjem tadanje Šumarske aka-

demije odnosno Šumarskog fakulteta u svoju društvenu zgradu, stvorilo je trajne temelje i materijalnu bazu za oživotvorenje svojih stručnih i društvenih planova.

Vraćanjem nacionaliziranog dijela Šumarskog doma Savez IT je ponovno došao u posjedu cijelokupne zgrade, zgrade od 2.761,18 m² korisne društvene i poslovne površine. Time su stvoreni još povoljniji uvjeti od dosadašnjih, pa će Savez nastojati da pojača svoje brojne aktivnosti, kao i pristupiti realizaciji zadataka i ciljeva kako ih je 87. redovna skupština, održana 16. XII. 1976. g. u Zagrebu postavila, a Sabor SR Hrvatske u čl. 1 nglasio i posebno istakao u objavljenom Zakonu.

Dosadašnji društveni i stručni rad starijih šumarskih pokoljenja, kao i današnjih, ostavio je duboke tragove. Mi želimo da te tragove pretvorimo u brazde, ali ne samo brazde proistekle iz rada Saveza nego i njegovih terenskih Društava IT šumarstva i drvne industrije.

Ing. R. Antoljak

U PRODAJI!

1. Povijest Šumarstva Hrvatske — Zagreb 1976.	250.—
2. Spomenica Saveza IT šumarstva i drvne industrije Hrvatske (1846—1976) — Zagreb 1976	30.—
3. Kauders: Šumarska bibliografija II (1946—1955)	20.—
4. Horvat-Krpan: Drvno-ind. priručnik — Zagreb 1967 g.	100.—
5. Šafar: Uzgajanje šuma — Zagreb 1963. g.	50.—
6. Savjetovanje: Uloga šuma i šumske vegetacije u zaštiti čovjekove okoline u odnosu na jadransko područje — Zadar 1976. g.	5.—
7. Savjetovanje o kršu — Split 1958. g.	30.—
8. Kompleksna monografija o Kršu — komplet od 5 knjiga, 96 stručnih referata na 1.400 stranica — obrađena čitava SFRJ — Split 1958 g.	100.—
9. Ugrenović: Trsteno-arboretum, Zagreb 1958. g.	30.—
10. Tablice za kubiciranje trupaca — Zagreb 1975. g.	35.—
11. Dnevnik rada — službena knjižica terenskog osoblja	35.—
12. Društvena značka Saveza IT šumarstva i drvne industrije	15.—

Narudžbe prima:

SAVEZ INŽENJERA I TEHNICARA ŠUMARSTVA I DRVNE INDUSTRIJE HRVATSKE — ZAGREB, Mažuranićev trg 11 — Telefoni: 444-206 i 449-686
